

Kai šalia Teta Beta

Kai šalia Teta Beta

*dailininkas
Marius Žavadskis*

Vilnius
2011

VANDENS LELIJA

Manau, ne tik man smalsu pamatyti, kaip skleidžiasi žiedas... Jeigu netoliese yra vandens telkinys, kuriame dar auga vandens lelijos, savo smalsumą gali patenkinti. Atsikelk labai anksti, nes saulei tekant jau turi būti prie lelijų, žinoma, jeigu nesi per mažas tokiam žygiui, kita vertus, esu tikra, kad vyresni šeimos nariai keliaus drauge, kad galėtų sulaikę kvapą su tavimi stebėti, kaip iš vandens vienas po kito išnyra stambūs pumpurai, – pirmųjų saulės spindulių vos vos palytėti, jie virsta nepaprasto grožio žiedais. Saulei artėjant prie laidos, žiedai užsimerkia ir panyra į vandenį iki kito ryto, žinoma, jeigu ir ta diena auš saulėta... Matyt, dėl šios augalo savybės atsirado pasakojimas, kad naktį vandens lelijos virstančios undinėmis (juk lotyniškas augalo pavadinimas ir reiškia jūrų, ežerų ar upių gyventoją nimfą).

Kitokią legendą apie vandens lelijas pasakoja Šiaurės Amerikos indėnai (beje, šitai liudija, kad tautosaka – pasakojimai, perduodami iš lūpų į lūpas, lengvai įveikia didžiausius atstumus). Prieš mirdamas vienos genties vadas dangun paleido Likimo strėlę. Ją pagauti įsigeidė dvi ryškiausios žvaigždės, bet skubėdamos susidūrė taip smarkiai, kad žemėn pažiro žiežirbų lietus. Sakoma, kad iš tų žiežirbų ir radosi nežemiško grožio gėlės – vandens lelijos.

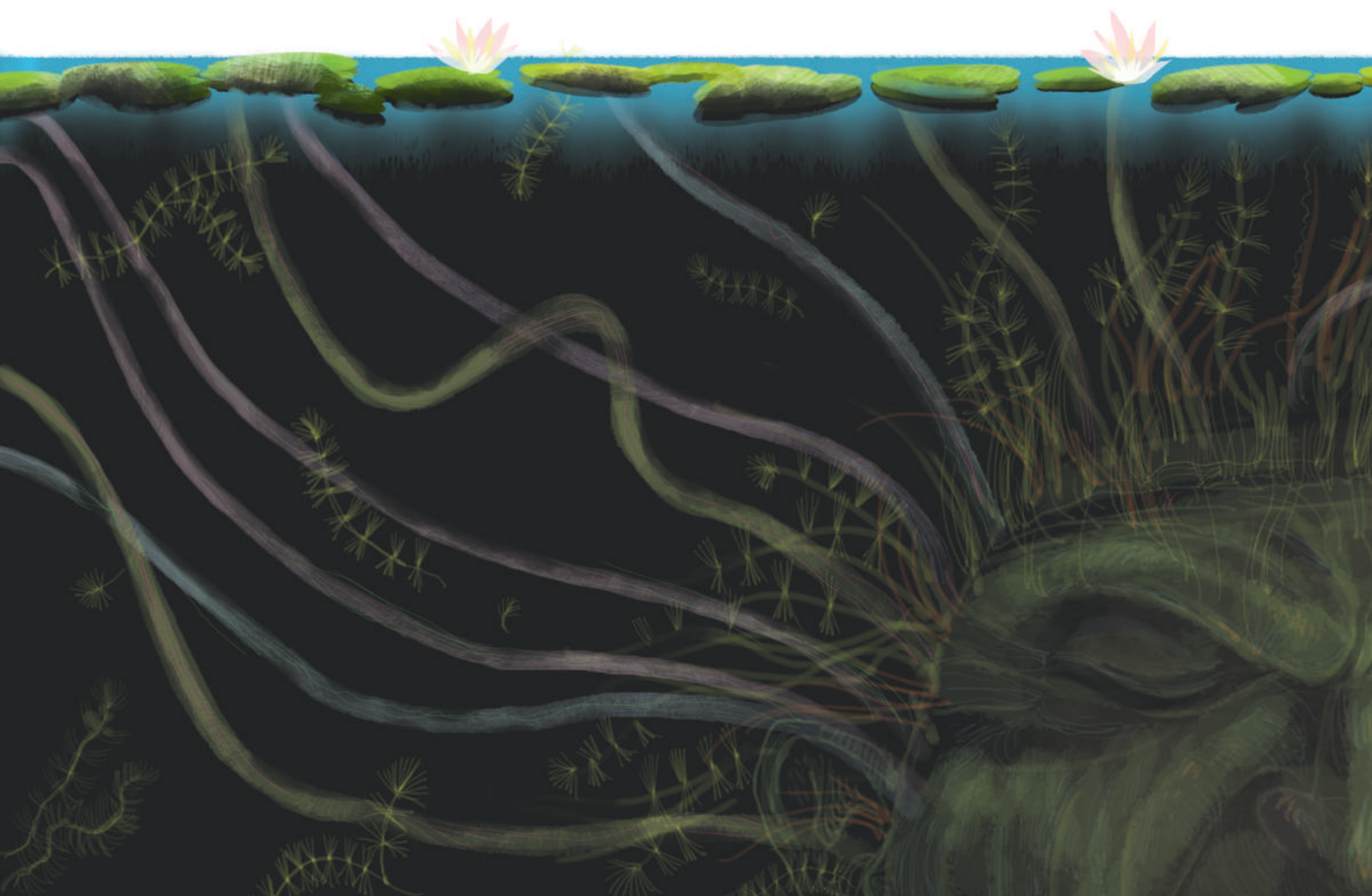
Slavų tautos tikėjo, kad vandens lelijos saugo nuo ligų ir kitokių bėdų, todėl leisdamiesi kelionėn žmonės ant kaklo būtinai pasikabindavo maišelį su šio augalo žiedais ar lapais.

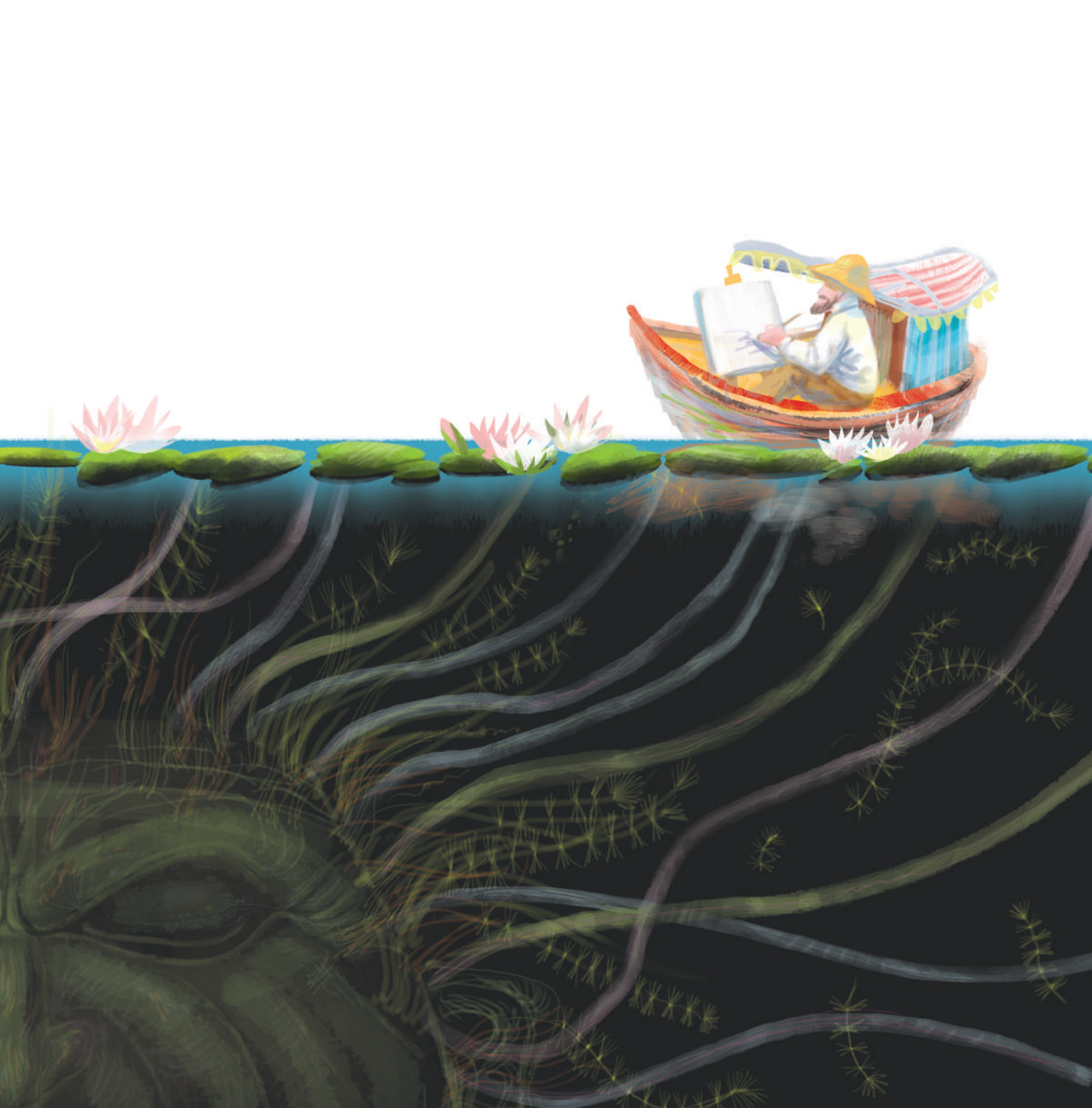

8

Pasakojimai pasakojimais, bet akivaizdu ir liūdna – vandens lelijos nyksta, nes aptikę prisiplėšiamė jų be gailėsčio, tarsi nežinotume, kad jos nė akimirkos nežydės vazoje. Labai svarbu – žiedai tiesiogiai susiję su augalo dauginimusi.

Dabar pamėgink įsivaizduoti, koks nykus būtų ežeras be tų baltų žvaigždžių, tarsi plačiai atmerktos akys žvelgiančių į pasaulį...

Bernadeta Lukošiuūtė – radijo ir televizijos laidų vedėja, diktorė. Daugeliui ji geriau žinoma kaip Teta Beta iš Lietuvos radijo laidos „Tetos Betos viktorina“ ir kadaise labai populiarios televizijos laidos „Labanakt, vaikučiai“.

Knygoje „Kai šalia Teta Beta“ rasite daug įdomių istorijų apie augalus, paukščius, žvėris. Nuotaikingi Tetos Betos pasakojimai paskatins domėtis supančiu pasauliu ir jį tyrinėti.

*Sveikas, mielas mano bičiuli,
papasakosiu tau, koks augalas slepia nykštukų lobius, kuo pavirto
žemėn nukritusios dvi ryškiausios žvaigždės, kaip sužinojau, kad yra paukščių,
kurie – tik pamanyk – atskrenda pas mus žiemoti. Visus šiuos pasakojimus po
trupinėlių surinkau iš įvairių knygų savo viktorinai. Dabar štai pasakojau tau, nes
labai noriu, kad pažintum tuos, kurie šalia, kad pamiltum ir saugotum.*

Draugaukim! Nuoširdžiai Tavo –

ISBN 978-9986-16-863-8

9 789986 168638

TYTOALBA

www.tytoalba.lt